

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 9. An Sponsalia conditionata solvantur per posteriora purè celebrata?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

quantum Emptori constituit jus in re. Hinc Resp. ad 1. trans. ant. Nam in re fallit, quod ea copula sit quædam traditio juridica (nimirum perficiens contractum) & jure antiquo induxerit matrimonium in re; quia solum fundabat præsumptionem affectus maritalis, quo inducitur matrimonium. N. conseq. Nam Sponsalia, omni jure nulla, per hoc, quod illis accedat copula, nec jure naturali, nec positivo vim habent primæ Sponsæ auferendi jus suum, legitimè quæsitum; imò, esto valeret respectu secundæ, per hoc non extinguerent, sed solum suspenderent jus primæ Sponsæ, ut dictum est n. 264.

278. Ad 2. Resp. negando paritatem à secunda venditione ad secunda Sponsalia. 1. quia secunda venditio cum traditione prævalet contra primam sine traditione, quia illa est contractus perfectus, & jure approbatus; non ista, ut notatum est; at secunda Sponsalia, contra prima, non sunt contractus perfectus, sed nullus, secus prima; ergo? Deinde secunda venditio non tollit, nec extinguit jus primi venditoris, ut diximus n. 265. sed solum suspendit; ergo nec secunda Sponsalia, quantumvis consummata per copulam, tollunt, aut extinguunt jus primæ Sponsæ; imò nec suspendunt, cum destituantur valore, & perfectione contractus, quam habet secunda venditio perfecta, cujus intuitu suspenditur jus primi venditoris.

279. Ad 3. dico, si comparantur obligationes, quæ sint ex vi Sponsalium, primam (licet ponatur solum esse de capiendo lucro) non extingui per secundam, quantumvis onerosam. Nam hæc secunda irrita est, & nulla; non entis autem nullus est effectus: si verò comparatur obligatio primorum Sponsalium, cum obligatione reparandi damnum, compensari potest justâ dote, aut alio modo. Nam quoties quis extinguere potest debitum hoc, vel illo modo, ad neutrum tenetur determinatè. Dixi: ubi damnum compensari potest justâ dote, aut alio modo; si enim non potest, & persona deflorata (præsertim honestæ conditionis & boni cæteroquin nominis) subiret magnam infamiam, aut aliud grave damnum, lex charitatis exigeret, ut prima juri suo

(determinatè quoad matrimonium contrahendum) cederet, nullo, vel modico suo damno; imò sæpè lucro, quod liberetur à tam fallaci, ac inconstantis fidei Sponso.

§. 9.

An Sponsalia conditionata solvantur per posteriora purè celebrata?

Loquimur hîc de Sponsalibus sub conditione propriè dicta, quæ nimirum est suspensiva obligationis in eventum futurum, eaque tali, quæ nec vitiet contractum, nec ei apposita vitietur, qualis esset, si duo impediti impedimento dirimenti, in quo Pontifex allatâ sufficienti causâ (v. g. propter angustiam loci, vel dotis incompetentiam &c.) regulariter dispensat, sub conditione (*si Pontifex dispensaverit*) de futuro contraherent. Not. autem, dubitari inter Auctores, an quilibet horum contrahentium licitè resiliere possit ante conditionis eventum? Prima sententia (quam apud Sanchez l. 5. hîc D. 5. n. 5. sequuntur complures) affirmat; ex eo, quod ejusmodi contractus sit nullus ex adjecta conditione, quam reputant impossibilem de jure; sed cum his agendum erit infra tit. 5. ubi contrarium dicemus, & hîc supponimus: secunda pariter affirmat, contractum in hoc casu validum quidem, adhuc tamen cui libet resiliere licitum esse, non tantum ante, sed etiam post conditionis eventum, nisi, hoc posito, innovetur, aut ratificetur consensus prior, ductâ paritate à Sponsalibus impuberum, quæ licet valida sint, & obligatoria, revocari tamen possunt, utroque pubere factò. Sic Gutierrez l. 1. Canon. qq. c. 22. à n. 17. & de matr. c. 78. à n. 1. sed paritas non rectè assumitur. Nam facultas Sponsalibus impuberum indulta, ut adeptâ pubertate resiliere liceat à Sponsalibus in impubertate contractis, non est ex natura rei, sed juris favore, intuitu ætatis, quod Sponsalibus, sub conditione initis, concessum esse, nullo jure probatur.

Tertia tamen probabilior est, quæ negat illis, in dato casu, licitum esse, invito altero, resiliere, vel ante conditionis eventum, vel post. Quia contrahentes sub conditione, de qua loquimur, sibi obli-

obligantur ad rem promissam dependentem à conditione; hoc autem fieri non possit, si pro libitu, vel pendente, vel purificata conditione, resiliere possent; ergo; & ita docent Sanchez *cit. n. 13.* Castropal. *D. 1. de sponsal. p. 16. n. 10.* & alii. quod confirmatur. 1. quia licet talis conditio Sponsalibus expressè adjecta, suspendat contractum, ut ante conditionis eventum non sit obligatio *prestandi* absolute, super quo *prestando* sub ea conditione conventum est, ut dicitur *L. Cedere diem, ff. de V. S.* cedit tamen, seu inducit statim obligationem absolutam expectandi conditionis eventum, & standi factæ pactioni, posita conditione; & ne conditione pendente liceat pœnitere, seu pro libitu recedere; sic accipitur conditio *L. usus fructus ff. de stipulationibus servorum*, ibi: *ex presenti die vires accipit*, nimirum, ne pœnitere liceat; non autem, ut ex presenti res præstetur. Confirm. 2. posita solâ conditione, prior conditionalis consensus transit in absolutum, & evadit purus, & absolute obligat; ergo pendente conditione obligat sub conditione: conditionalis autem obligatio non relinquit sic obligato libertatem, ante conditionis eventum pœnitendi; aliàs enim nihil operaretur, nisi stringeret ad eventum ejus expectandum, ac illâ posita, *prestandum* promissum.

282. Dices. 1. conditio, proprie dicta, suspendit obligationem contractûs; ergo antequam ea veniat, contrahens cum tali conditione, hæc pendente, pœnitendo non agit contra obligationem; ergo tunc licitè resilit. Resp. quod ea conditio *suspendat* quidem obligationem *prestandi* rem promissam; sed non *expectandi* conditionis eventum, aut non pœnitendi. Hinc esto ante conditionis eventum resiliens non agat contra primam, cum tantum conditionata sit; agit tamen contra secundam obligationem, utpote puram & absolutam.

283. Dices. 2. ergo Sponsi manent sic ligati, ut, cum alio non possint licitè contrahere Sponsalia de futuro pendente conditione de futuro; hoc autem est minus durum, cum quandoque in longum tempus resolutio dispensationis protrahatur. Resp. si sibi mutuo non remittant obligationem expectandi, conditionis eventum, te-

Tom. IV.

neri expectare, dum vel impotent, vel repulsam habeant, modò cunctatio non fiat alterius culpâ, vel, resolutio non protrahatur ad tempus ultra communem usum in ejusmodi eventibus *prestandis*. Unde si contingat resolutio negativa, resiliere poterunt, esto fortasse mediis extraordinariis, aut impensis obtineri possit; his præmissis.

Ad quæstionem propositam in titulo, 284. responso est negativa: si enim alteruter Sponsorum pendente conditione primorum Sponsalium, cum alio, vel alia, purè contraheret Sponsalia, pariter de futuro, ageret contra fidem datam primæ, non *pœnitendi*, dum eveniat, vel resolvatur conditio; consequenter promitteret rem illicitam; ergo secunda Sponsalia, utpote nulla, non dissolverent primæ, ex parte contrahentis secunda; esto pars altera, ob illius renuntiationem tacitam, si vellet, libera maneret. Dixi, *si secunda purè contraheret*. Nam si solum in eventum (quod dispensatio cum prima non impetraretur) conferret rem promissam in tempus habile; nihil ageret contra fidem datam primæ; & habitâ repulsâ dispensationis producenda primâ Sponsâ, teneretur secundæ, vi promissionis conditionatæ tunc in absolutam translata purificatâ conditione.

§. 10.

*An Sponsalia de futuro solvantur
suscceptione, vel voto, suscipiendi
sacros ordines?*

Ante resolutionem supp. 1. Sponsalia 285. de futuro per subsequentem susceptionem, vel votum suscipiendi tonsuram, aut quatuor minores ordines, non dissolvuntur ex parte suscipientis, vel voventis. Nam hoc non habet ea susceptio, vel votum, *ex natura rei* (cum etiam susceptis illis licitè, valideque matrimonium contrahatur) *nec etiam jure positivo*; cum contrarium expressè concedatur in *c. si quis eorum, dist. 32.* ibi: *Qui uxorem ducere voluerit, ante ordinem subdiaconatus hoc faciat, & c. 1. de Cleric. Conjugat.* ibi: *si qui Clericorum infra subdiaconatum acceperint uxores, ipsos ad relinquenda beneficia Ecclesiastica, & retinendas uxores distri-*

Etione